

brá

Kortanals 4/2022

Bifallna átal
Utveckling 2015–2020

Innehåll

Sammanfattning	2
Inledning	4
Metod	7
Resultat.....	10
Diskussion.....	27
Referenser	30
Bilagor	32

urn:nbn:se:bra-1069

© Brottsförebyggande rådet 2022

Författare: Nina Forselius

Vetenskaplig granskare: Universitetslektor Linnea Wegerstad vid Lunds universitet har vetenskapligt granskat utkast till rapporten och lämnat värdefulla synpunkter. Det är dock Brå som i alla avseenden ansvarar för innehållet i rapporten.

Omslagsillustration: Susanne Engman

Produktion: Brottsförebyggande rådet, Box 1386, 111 93 Stockholm

Telefon 08-527 58 400, e-post info@bra.se, www.bra.se

Denna kortanalys kan laddas ner från Brås webbplats <http://www.bra.se>

Sammanfattning

I den här publikationen analyseras om antalet bifallna åtal förändrats i relation till antalet väckta åtal. Dessutom undersöks om det skiljer sig åt beroende på vilken typ av brottslighet det handlar om, dels på kategorinivå, dels för vissa brottstyper. Genom att beskriva utvecklingen över tid är syftet att öka kunskapen om eventuella förändringar i rättsväsendets verksamhetsresultat, vilket kan vara en grund till överväganden om verksamheterna och om fortsatt forskning på området, där fortsatta studier kan undersöka vad den eventuella utvecklingen kan bero på.

Kortanalysens resultat visar att andelen bifallna åtal, även kallad fällandegraden, ökade under perioden 2015–2020. Till viss del hänger ökningen samman med att det totala antalet väckta åtal minskat. En möjlig förklaring till det skulle kunna vara att åklagare blivit mer restriktiva med att väcka åtal.

Under 2020 ökade dock det totala antalet väckta åtal, jämfört med 2019. Även antalet bifallna åtal ökade, men inte i lika hög grad, vilket innebär att andelen bifallna åtal minskat under 2020.

Vissa brottstyper skiljer sig från den generella utvecklingen

Brott mot person uppvisar en lägre andel bifallna åtal än övriga brottskategorier i den här analysen, vilket kan bero på att bevisläget generellt sett är sämre i den här typen av mål. Detta gäller särskilt för sexualbrott, som också har en betydligt lägre så kallad fällandegrad¹ än övriga brottstyper. Utvecklingen för brott mot person följer i stort sett utvecklingen för samtliga brott, men minskningen mellan 2019 och 2020 är något kraftigare.

Generellt har samtliga brottskategorier en hög andel bifallna åtal (70–90 procent), och detta är i stort sett oförändrat över tid. Två undantag är brott mot person samt bedrägerier.

Inom kategorin brott mot person som helhet har andelen bifallna åtal ökat under perioden (2015–2020), men minskat mellan 2019 och 2020. För olika brottstyper inom kategorin skiljer sig dock utvecklingen åt. För misshandel har fällandegraden minskat under hela perioden, medan den för olaga hot ökade fram till 2019.

Vad gäller sexualbrott har andelen bifallna åtal ökat mycket mer än motsvarande andel av brotten mot person totalt (från 47 % till 70 %,

¹ Fällandegraden avser andelen åtal som bifallits i tingsrätt.

jämfört med från 71 % till 73 %). Resultaten i den här kortanalysen bekräftar därmed tidigare resultat i *Den nya samtyckeslagen i praktiken* (Brå 2020),² och visar därutöver att andelen bifallna åtal fortsatt att öka för sexualbrottsmålen under 2020. Utvecklingen för våldtäkt följer i stort sett utvecklingen för sexualbrott. Sexuellt ofredande uppvisar däremot ett annat mönster, där de väckta åtalen legat på omkring samma nivå, bortsett från årliga variationer, men antalet bifallna åtal ökat sedan 2017. För bedrägerier har fällandegraden ökat markant under hela den undersökta perioden (från en tidigare betydligt lägre nivå). Den ökade andelen bifallna åtal hänger sannolikt samman med att polis och åklagare utvecklat sitt arbete med att säkra bevisning, och att kunskapen om bedrägerier ökat.

Generellt inte några könsskillnader

Det har inte varit möjligt att dela upp alla resultat efter de misstänkta könen, men män står för en överväldigande majoritet av fallen, och utvecklingen styrs i själva verket av utvecklingen bland män. I de fall där resultaten kunnat delas upp efter kön, visar analysen generellt sett inte några skillnader i utvecklingen mellan kvinnor och män. Bland kvinnorna kännetecknas utvecklingen dock av större årliga variationer, eftersom antalet kvinnor är betydligt mindre än antalet män, vilket medför att även små förändringar i antal kan ge relativt stora förändringar i andel.

Vad gäller samtliga väckta och bifallna åtal överlag, framträder inte något tydligt mönster över regionala variationer, vilket tyder på ett enhetligt nationellt dömande mellan domstolarna. Möjligtvis kan Polismyndighetens omorganisation ha orsakat viss fördröjning i rättsväsendets hantering av vissa brott.

² Enligt rapporten ökade fällandegraden i våldtäktsmål med 75 procent för undersökningsåret 2019.

Inledning

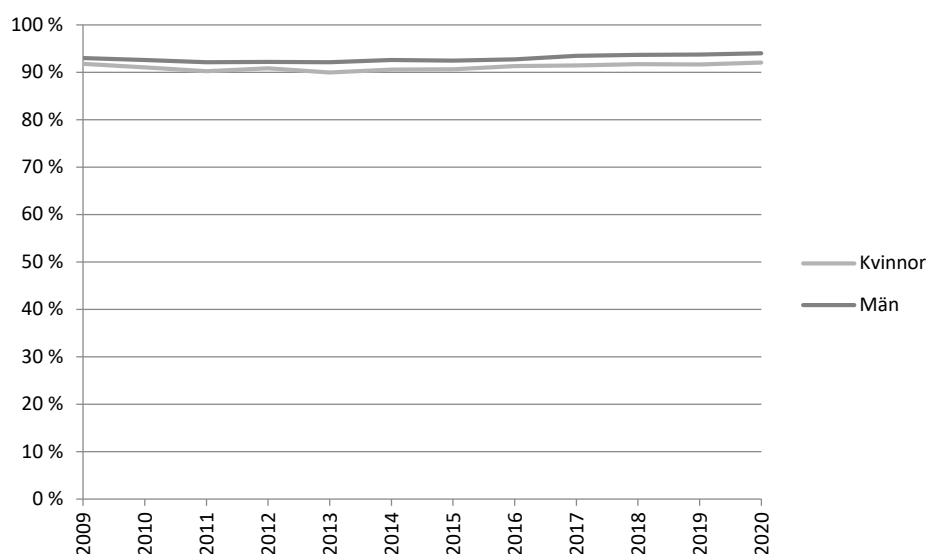
Denna kortanalys belyser den så kallade fällandegraden, det vill säga hur stor andel av åtalen som bifölls (ledde till fällande dom) under perioden 2015–2020. Den är delvis en uppföljning av den tidigare kortanalysen Utvecklingen av personuppklarade misstankar och bifallna åtal 2004–2014 (kortanalys 10/2015).

Det finns ett allmänt intresse för hur ofta väckta åtal leder till fällande dom (se t.ex. Dagens Nyheter 2020a.). Intresset handlar dels om särskilda brottstyper, exempelvis friande domar vid våldtäkt (SVT 2021), dels om hur brottsligheten och domstolarnas bevisvärdering förändrats (Göteborgsposten 2020, Sveriges Radio 2020). Debatten utgår från föreställningen att en allt mindre andel väckta åtal leder till fällande dom men man haft olika bild av orsakerna bakom förändringen. Det har å ena sidan framförts att domstolar blivit försiktigare med att döma (Göteborgsposten 2020) och å andra sidan att åklagare väcker åtal på allt lösare grunder (Dagens nyheter 2020b).

Även i Brå-rapporten *Förändrade krav på bevisning, delrapport inom regeringsuppdraget resultatutveckling avseende utredning och lagföring* (Brå 2016:19) framkom att polis och åklagare anser att domstolen skärpt kraven på bevisning.

Information om hur fällandegraden utvecklats på ett övergripande plan finns redan idag. Andelen fällande domar har under perioden 2009–2020 legat omkring drygt 90 procent, en ökning kan dock noteras under perioden 2015–2020 (från 92 till 94 %). I majoriteten av de fällande domarna är de tilltalade pojkar eller män. Utvecklingen ser likartad ut för kvinnor och män, men andelen fällande domar är genomgående på en högre nivå för män, se figur 1.

Figur 1. Andel fällande domar inom respektive kön, åren 2009–2021. Källa: Personer lagförda för brott.

Det går dock inte att dela in statistiken i figur 1 efter brottstyp, eftersom det är endast de brott man fälls för som registreras. Det går dock att ta fram statistik över brottstyp om man istället jämför utvecklingen av antalet väckta åtal och utvecklingen av antalet brott, något som görs i såväl den här kortanalysen som kortanalys 10/2015 för att studera fällandegraden för specifika brottstyper. Det finns även några andra studier som har undersökt antal polisanmälningar som leder till åtal och fällande dom när det gäller enstaka brottstyper, exempelvis kvinnofridskränkning respektive olaga förföljelse.³ Brå har också undersökt hur enhetligt olika tingsrätter dömer, sett till faktorer som den åtalades kön och ålder, när det gäller trafikbrott (Brå 2017). År 2020 gjorde Brå en granskning som visade att antalet väckta åtal och antalet bifallna åtal för våldtäkt ökade markant jämfört med 2017 till följd av den nya lagstiftningen (Brå 2020).

Syfte och frågeställningar

Syftet med den här kortanalysen är att studera fällandegradens utveckling över tid genom att jämföra antalet väckta åtal (brottsmisstankar som fått ett åtalsbeslut) med antalet bifallna åtal (åtal som slutar i fällande dom).

Följande frågor ska besvaras:

- Hur utvecklades antalet väckta åtal jämfört med antalet bifallna åtal mellan åren 2015 och 2020?
- Hur ser utvecklingen ut avseende olika brottskategorier (brott mot liv och hälsa, brott mot frihet och frid, sexualbrott, tillgreppsbrott, bedrägeribrott, skadegörelsebrott, trafikbrott, narkotikabrott)?
- Hur ser utvecklingen ut avseende olika specifika brottstyper?

³ Se rapport 2019:8, *Grov kvinnofridskränkning. Brottsens hantering och utveckling i rättskedjan*, samt rapport 2015:2, *Olaga förföljelse. Tillämpningen av den nya straffbestämmelsen*.

- Skiljer sig utvecklingen mellan kvinnor och män?
- Skiljer sig utvecklingen mellan olika åldersgrupper?
- Hur ser utvecklingen ut i respektive polisregion?

Metod

Material

Kortanalysen utgår från två av Brås register: dels över handlagda brottsmisstankar, dels över lagförda personer. En jämförelse har alltså gjorts av samtliga brott med en skäligen misstänkt person som fått ett åtalsbeslut (så kallade väckta åtal) och samtliga brott där en person fällts i tingsrätt (så kallade bifallna åtal) för åren 2015–2020. De båda statistikställorna ligger nära varandra definitionsmässigt men är inte jämförbara med exakthet, eftersom det finns vissa skillnader att ta hänsyn till.

För att möjliggöra den här kortanalysen har registeruttaget inkluderat uppgifter om kön, ålder och region⁴. Åldersuppgifterna har delats in i tre åldersgrupper, 15–17 år, 18–20 år och 21 år och äldre, vilket följer åldersredovisningen i statistiken över handlagda brottsmisstankar.⁵

För misstankar baseras den regionala indelningen efter polisregion, medan lagförda brott delas in efter tingsrätt som sorterats in under respektive polisregion⁶ (se *Personer lagförda för brott*).

Misstankestatistiken innehåller här ett brott per person som misstänkts för det aktuella brottet.⁷ Lagföringsstatistiken är på motsvarande sätt uppdelad i ett brott per person som fällts för det aktuella brottet. En fällande dom kan innehålla flera brott som de tilltalade fälls för. Den här analysen utgår från antalet brott som man fälls för, vilket alltså är fler än antalet fällande domar.

Genomförande

Det finns inte något sätt att direkt koppla brottsmisstankar med åtalsbeslut till brott i fällande domar, vilket innebär att det inte är möjligt att ta fram en rak redovisning av hur många åtal som en brottsmisstänkt faktiskt fälls för. Detta beror på att det inte är samma system för brottsmisstankar som för domslut. Därför studeras fällandegraden genom att jämföra hur

⁴ Sedan 2015 är Polismyndigheten indelad i sju regioner, vilket skiljer sig från domstolarnas geografiska indelning. I huvudsak stäms åtalen in i den region där brottet utreds, varför tingsrätterna kan sorteras in under respektive polisregion och därmed ge en uppskattning över regionala variationer.

⁵ I statistiken över personer lagförda för brott redovisas åldersgrupperna 15–17 år, 18–20 år, 21–24 år, 25–29 år, 30–39 år, 40–49 år, 50–59 år och 60 år eller äldre.

⁶ I huvudsak lämnar åklagaren in en stämningsansökan för ett brott i det område där brottet har utretts. Uppgift bekräftad av Jan Lindgren, jurist på Domstolsverket.

⁷ Den officiella statistiken omfattar endast de brottsmisstankar för vilka man under redovisningsåret fattat ett beslut som avslutar handläggningen. I det uttag som denna analys baseras på har dock samma periodisering inte gjorts, vilket innebär att antalet i den här analysen kan skilja sig något från det antal som redovisas i exempelvis statistikpublikationen *Handlagda brottsmisstankar 2020* och *Personer lagförda för brott 2020*.

utvecklingen av väckta åtal förhåller sig till utvecklingen av bifallna åtal (brott i fällande domar). Det handlar alltså om hur två tidslinjer förhåller sig till varandra över tid. Det är inte nödvändigtvis samma ärenden i domarna som i åtalen (se avsnittet begränsningar). Istället handlar det om två storheter som förhåller sig till varandra, inte att det ena storheten utgör en andel av den andra.

I den mån det är möjligt redovisas resultaten uppdelat på kön⁸ och åldersgrupper.⁹

För att skatta de bifallna åtalens utveckling dividerades antalet brott som fått en fällande dom i tingsrätt med antalet väckta åtal, per kalenderår.

Begränsningar

Det finns flera faktorer som påverkar den skattade jämförelsen mellan antalet väckta åtal och antalet brott i fällande domslut (se Brå 2015a). Felkällorna handlar framför allt om

- omrubricering i domstol av det registrerade brottet
- åtal som inte hinner tas upp i rättegång samma år
- lagförda brott som avser åtal som väcktes föregående år
- olika sätt att räkna antalet brott genom rättsprocessen
- brott som utreds i en polisregion men tas upp i en tingsrätt i en annan polisregion
- ändringar i hovrätten som inte beaktas.

Att åtal och dom inte alltid sker samma år kan påverka tolkningen av resultaten, särskilt då antalet brott lagförda i domstol ibland kan vara större än antalet väckta åtal. Omrubriceringar sker i första hand inom samma brottskategori, varför kategorierna bör vara ganska breda för att säkerställa kvaliteten i analyserna (se kortanalys 10/2015). Inom kategorin brott mot person kan mordförsök exempelvis rubriceras om till misshandel, vilket påverkar analysen av de båda brottstyperna (mordförsök och misshandel) men inte brottskategorin (brott mot person) som helhet. Det händer också att antalet brott beräknas annorlunda i domen än i åtalet, vilket innebär att ett fall av grov kvinnofridskränkning kan ändras till exempelvis ett fall av misshandel och två fall av olaga hot.¹⁰ I vissa fall kan ett ärende stämmas in i en tingsrätt som geografiskt hör till en annan polisregion, exempelvis om brott har begåtts på flera geografiska platser, men eftersom en majoritet av de utredda brotten tas upp i närliggande tingsrätt bedöms skattningen

⁸ Ibland saknas uppgift om kön och/eller ålder, vilket kan bero på att individen inte har ett fullständigt personnummer eller att personnumret saknas helt. De brott som saknar uppgift om kön och/eller ålder har exkluderats från analysen, eftersom det rör sig om ett så litet antal att det inte påverkar resultatet.

⁹ Om analyskategorins antal understiger 500 särredovisas inte resultatet.

¹⁰ Se även: RIF0054 - Riktlinjer för antalsräkning av brott.

kunna göras, kortanalysens syfte är beskriva en trend och inte att presentera exakta resultat.

Kortanalysen avser inte redovisa exakta nivåer och därför är det viktigt att problematisera ovanstående i förhållande till resultaten men bedömningen är ändå att jämförelsen kan genomföras på detta sätt.

Kortanalysen kommer att kunna svara på hur utvecklingen ser ut men inte varför. Om resultaten tyder på att det, som tidigare hävdats, är så att en allt mindre andel av åtalen leder till fällande dom ligger det inte inom den här kortanalysens ramar att undersöka om det beror på till exempel högre beviskrav.

Resultat

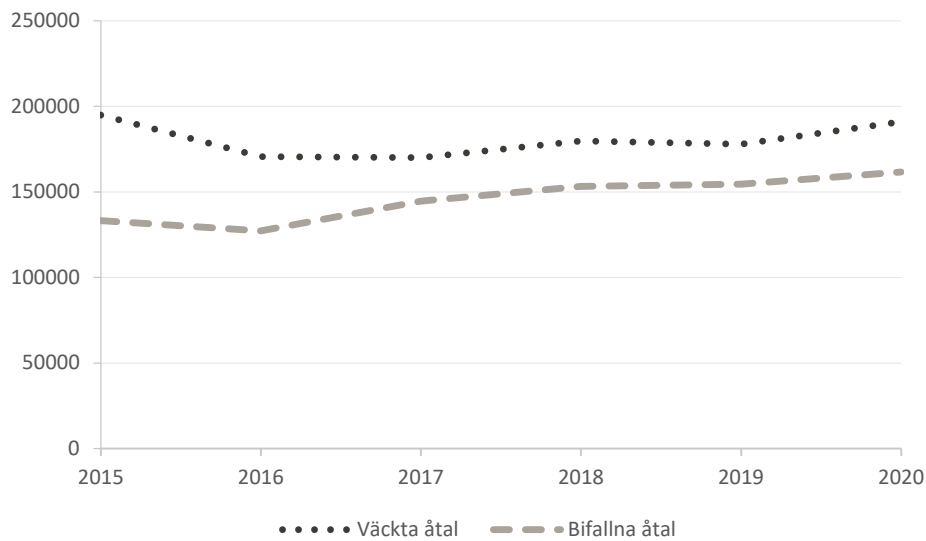
Inledningsvis redovisas samtliga bifallna åtal jämfört med samtliga väckta åtal, för hela perioden 2015–2020 sammantaget. Sedan redovisas skillnaden mellan bifallna och väckta åtal inom var och en av brottskategorierna, även det för hela perioden sammantaget. Det senare görs för att ge en samlad bild över hur skillnaden mellan bifallna åtal och väckta åtal varierar mellan brottstyperna. Därefter analyseras utvecklingen över tid för varje brottstyp separat. Sist redovisas övergripande regionala resultat.

Vid tolkning av resultaten är det viktigt att tänka på att resultaten representerar en skattning, eftersom de olika datakällorna inte är exakt jämförbara. Det är också viktigt att ha i åtanke att analysen inte handlar om unika individer eller fällande domar, utan om brott och brottsmisstankar (se Metod).

Samtliga bifallna åtal jämfört med samtliga väckta åtal

Mellan 2015 och 2020 minskade skillnaden mellan antalet väckta och antalet bifallna åtal, vilket indikerar en ökning av fällandegraden, alltså andelen åtal som bifölls i domstol. Under perioden minskade antalet väckta åtal, medan antalet bifallna åtal ökade, vilket bekräftar att även *andelen* bifallna åtal, fällandegraden, ökade. Undantaget var 2020, då antalet bifallna åtal var på ungefär samma nivå, medan antalet väckta åtal ökade i antal. År 2015 väcktes fler åtal än övriga år, medan antalet bifallna åtal inte visade samma utveckling. Utvecklingen över perioden som helhet var likartad för kvinnor och män, men med större årlig variation för kvinnor, eftersom antalet kvinnor var betydligt mindre än antalet män (se tabell 1 i bilagan). Även små förändringar i antal kan därmed ge relativt stora förändringar i andel, över tid.

Figur 2. Det totala antalet väckta åtal jämfört med det totala antalet bifallna åtal 2015–2020.

Den ökade fällandegraden gällde framför allt för gruppen 21 år och äldre, som följde utvecklingen för samtliga under perioden (se figur 2), eftersom denna åldersgrupp är mycket större än de två andra (15–17 år och 18–20 år). För gruppen 15–17 år skedde det inte några större förändringar under perioden, förutom att både antalet väckta och antalet bifallna åtal ökade något, utan att det ledde till några andelsmässiga skillnader. Mellan 2019 och 2020 avvek dock utvecklingen för gruppen 18–20 år, eftersom skillnaden mellan väckta och bifallna åtal då inte ökade. Även för denna grupp ökade både antalet väckta och antalet bifallna åtal utan att fällandegraden påverkades nämnvärt. Här bör noteras att det finns en viss överlappning mellan dessa åldersgrupper, eftersom vissa brottsmisstankar kan röra personer som är 17 år vid tiden för brottet, men som är 18 år eller äldre när åtalet bifalls, varför tolkningen ska göras med försiktighet.

Mellan 2015 och 2016 minskade antalet väckta åtal för gruppen 18–20 år och gruppen 21 år eller äldre, medan det var på ungefär samma nivå för ungdomar i åldern 15–17 år. Den ökande skillnaden mellan väckta och bifallna åtal 2019–2020 kan ha att göra med en viss eftersläpning inom rättsväsendet till följd av covid-19-pandemin, men det tycks inte ha påverkat utvecklingen för åldersgruppen 18–20 år, som ligger kvar på samma nivå som året innan (se figur B2 i bilagan).

Fällandegraden varierar mellan olika brottstyper

Under perioden 2015–2020 varierar skillnaden (skillnaden redovisas som kvot i detta avsnitt) mellan olika brottstyper¹¹ (se figur 3). Fällandegraden, kvoten mellan väckta åtal och bifallna åtal är störst för trafikbrott och narkotikabrott, 0,95 respektive 0,89, vilket innebär att majoriteten av de brott där åtal väckts för dessa brottstyper leder till fällande dom. Båda dessa brottstyper upptäcks ofta av polisen genom ingripande verksamhet, exempelvis genom spaning eller trafikkontroller. Kvoten är minst för bedrägeri och annan oredlighet (0,46), en ofta svårutredd brottstyp, där knappt hälften av de brott för vilka åtal väckts lett till fällande dom. Detta kan förklaras av att bevisläget kan vara komplicerat, att det kan handla om stora ärenden, där åklagaren och domstolen ibland hanterar antalsräkningen olika, och att det dessutom kan vara svårt att bevisa vem som gjort vad i stora mål, med flera brott och flera åtalade personer. Det är vidare större skillnad mellan väckta åtal och fällande domar för sexualbrott (0,71) och brott mot frihet och frid (0,74) än för brott mot liv och hälsa (0,80).

Skillnaden är ungefär densamma för kvinnor respektive för män, utom när det gäller bedrägeri och annan oredlighet (0,60 respektive 0,43) samt brott mot frihet och frid (0,63 respektive 0,76). Den högre fällandegraden för kvinnor när det gäller bedrägeri och annan oredlighet kan dock härledas till ett större antal bifallna åtal 2017. Om det året skulle uteslutas ur beräkningen skulle fällandegraden för kvinnor vara ungefär densamma som för män.

¹¹ De utvalda brottstyperna har följande lagrum: brottsbalken (kapitel 3, 4, 6, 8, 9 och 12), narkotikastrafflagen, smugglingslagen (6 §, om narkotikasmuggling) samt trafikbrottslagen. Dessa brottstyper är desamma som de redovisade i kortanalys 10/2015, vilket gör att utvecklingen kan jämföras med tidigare resultat.

Figur 3. Antalet väckta åtal jämfört med antalet bifallna åtal i respektive brottskategori 2015–2020.

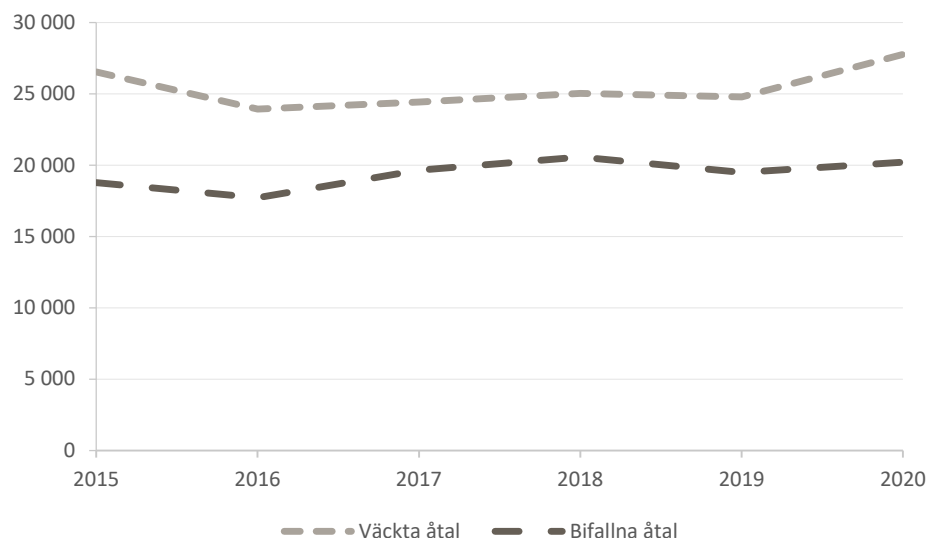
Brott mot person

Sett till utvecklingen under perioden har fällandegraden varierat för den övergripande kategorin samtliga brott mot person, och var som högst mellan 2017 och 2019. Att andelen bifallna åtal ökade berodde inte enbart på ett minskat antal väckta åtal, utan också ett ökat antal bifallna åtal fram till 2018.

Att fällandegraden därefter minskade mellan 2019 och 2020 ska tolkas med försiktighet, eftersom det inte går att utesluta att den minskningen hängde samman med förändrade arbetssätt inom rättsväsendet med anledning av covid-19-pandemin.

Under perioden som helhet uppvisar kvinnor och män en likartad utveckling, med en ökning i början och en minskning i slutet av perioden. För kvinnor varierar andelen bifallna åtal dock i stort sett årligen, vilket har att göra med att antalet kvinnor i materialet är betydligt mindre (se tabell 3 i bilagan).

Figur 4. Antalet väckta åtal jämfört med antalet bifallna åtal för brott mot person, åren 2015–2020.

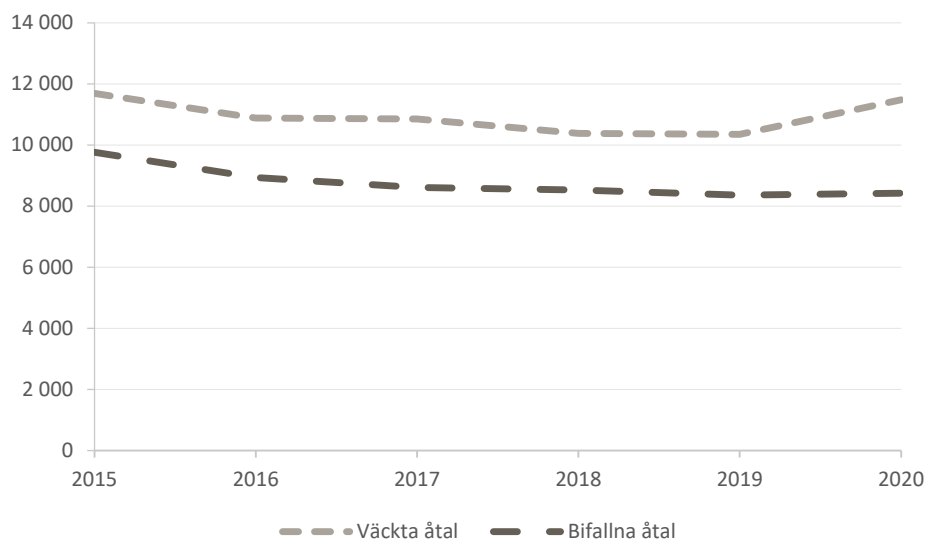
Brott mot liv och hälsa

Inom brott mot person finns kategorin brott mot liv och hälsa och där ingår brottstyperna mord, dråp, vållande till annans död m.m. och misshandel.

Mellan åren 2015 och 2019 minskade fällandegraden något, i och med en ökad skillnad mellan antalet väckta åtal och antalet bifallna åtal (från 84 % 2015 till 81 % 2019). Därefter minskade fällandegraden ytterligare (till 73 %). Utvecklingen var ungefär densamma för kvinnor respektive för män (se tabell 3 i bilagan). Under perioden minskade både antalet väckta åtal och antalet bifallna åtal, förutom mellan 2019 och 2020, då antalet väckta åtal ökade till ungefär samma nivå som 2015.

Att fällandegraden ytterligare minskade mellan 2019 och 2020 ska tolkas med försiktighet, eftersom det inte går att utesluta att den minskningen hängde samman med förändrade arbetssätt inom rättsväsendet med anledning av covid-19-pandemin.

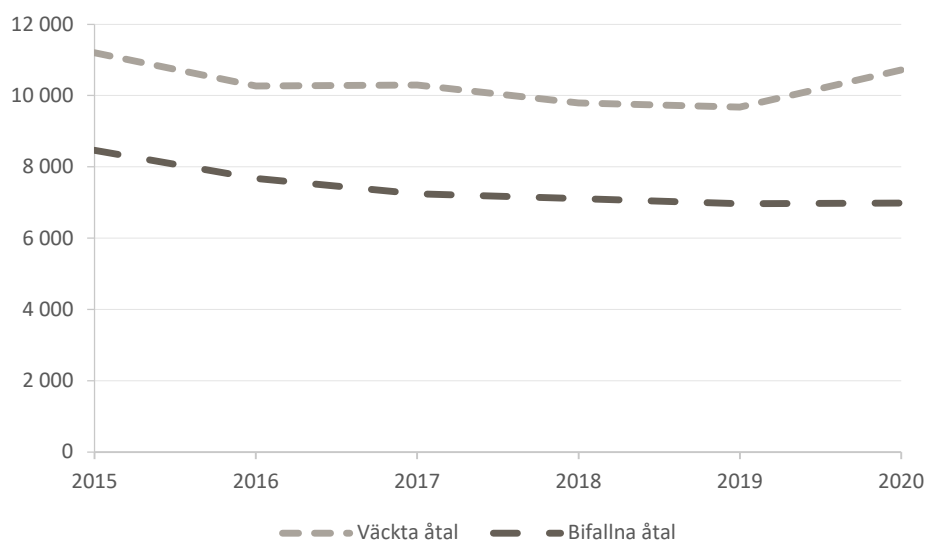
Figur 5. Antalet väckta åtal jämfört med antalet bifallna åtal för brott mot liv och hälsa, åren 2015–2020.

Misshandel

Misshandel utgör den största enskilda brottstypen i brottsbalkens kapitel om brott mot liv och hälsa, och 2020 utgjordes de väckta åtalen gällande misshandel 93 procent av samtliga väckta åtal för brott mot liv och hälsa. Därmed påminner utvecklingen över tid den utveckling som gäller för kategorin brott mot liv och hälsa. Även här har antalet väckta åtal och antalet bifallna åtal minskat förutom 2020, då antalet väckta åtal ökade. Då antalet bifallna åtal minskade mer än antalet väckta åtal ökade fällandegraden från 76 till 72 procent under perioden 2015–2019.

Figur 6. Antalet väckta åtal jämfört med antalet bifallna åtal för misshandel, åren 2015–2020.

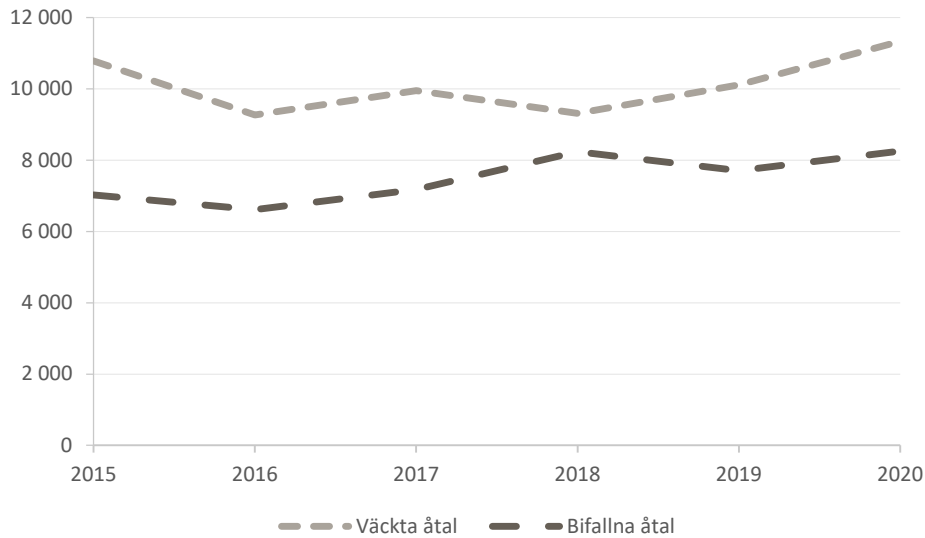

På grund av låga tal är det inte möjligt att göra några säkra analyser uppdelat efter kön och ålder, men det finns skillnader mellan flickor/kvinnor och pojkar/män i åldersgruppen 15–20 år, där fällandegraden genomgående var högre för flickorna/kvinnorna. I åldersgruppen 21 år eller äldre fanns inte några sådana skillnader mellan kvinnor och män (se tabell 5 i bilagan).

Brott mot frihet och frid

För brott mot frihet och frid ökade totalt sett fällandegraden under hela perioden 2015–2020 (från 65 % till 73 %) men varierade, och var som högst 2018 (88 %). Liksom för tidigare nämnda brottskategorier minskade fällandegraden ytterligare mellan 2019 och 2020. Under perioden som helhet ökade andelen bifallna åtal för både kvinnor och män (se tabell 6 i bilagan).

Figur 7. Antalet väckta åtal jämfört med antalet bifallna åtal för brott mot frihet och frid, åren 2015–2020.

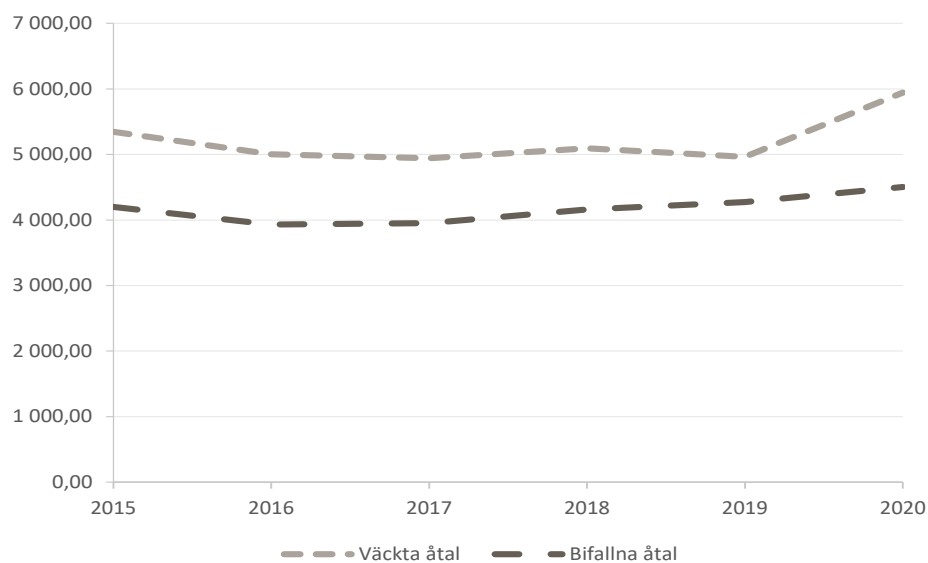

År 2018 förändrades lagstiftningen för brott mot frihet och frid. Dels infördes brottet *olaga integritetsintrång*, som reglerar vilken information man får sprida om andra människor, dels förtydligades och utvidgades straffbestämmelserna om olaga hot. Utvecklingen för olaga hot och ofredande följer inte utvecklingen för brottskategorin brott mot frihet och frid (se figur 9 och 10) vilket innebär att den fällandegrad som noteras 2018 sannolikt är kopplad till någon av de andra brottstyperna som ingår i brottskategorin, exempelvis människohandel, grov fridskränkning, grov kvinnofridskränkning eller olaga integritetsintrång, som inte särredovisas i den här analysen.

Olaga hot

Jämfört med brottskategorin brott mot frihet och frid som helhet, skiljde sig brottet olaga hot något, så till vida att fällandegraden inte förändrades nämnvärt under perioden, och att den låg på i genomsnitt 80 procent (medan den för kategorin brott mot frihet och frid som helhet låg på i genomsnitt 74 procent). Den ökade dock något från 2018, vilket skulle kunna bero på att brottet olaga hot då förtydligades och utvidgades i lagstiftningen (BrB kap. 4). Liksom för tidigare nämnda brottskategorier ökade antalet väckta åtal för olaga hot mellan 2019 och 2020, vilket också påverkade fällandegraden negativt. År 2020 var fällandegraden lägre än 2015 (76 % jämfört med 79 %).

Figur 8. Antalet väckta åtal jämfört med antalet bifallna åtal för olaga hot, åren 2015–2020.

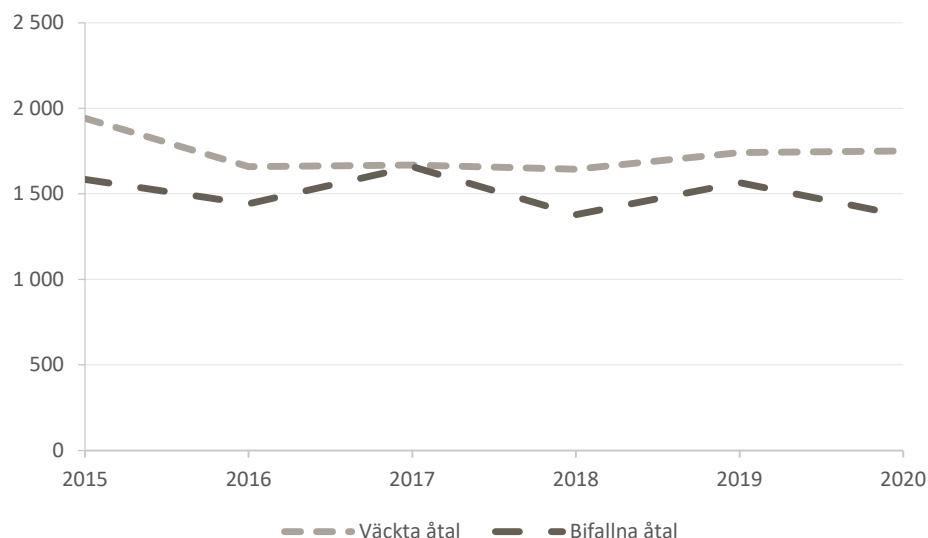
Redovisningen görs här inte efter kön, eftersom olaga hot är en antalsmässigt relativt liten brottstyp. Det var mindre än 500 väckta åtal som rörde kvinnor varje undersökt år, förutom 2020, då det var närmare 600.

Ofredande

Från 2016 har antalet väckta åtal för brottstypen ofredande legat på en ganska jämn nivå. Antalet bifallna åtal har däremot varierat, vilket påverkar fällandegraden. Andelen bifallna åtal var som högst 2017, och har därefter minskat.

Inte heller för ofredande särredovisas resultaten könsuppdelat, eftersom brottstypen är relativt liten antalsmässigt (med totalt drygt 1 700 väckta åtal per år i genomsnitt).

Figur 9. Antalet väckta åtal jämfört med antalet bifallna åtal för ofredande, åren 2015–2020.

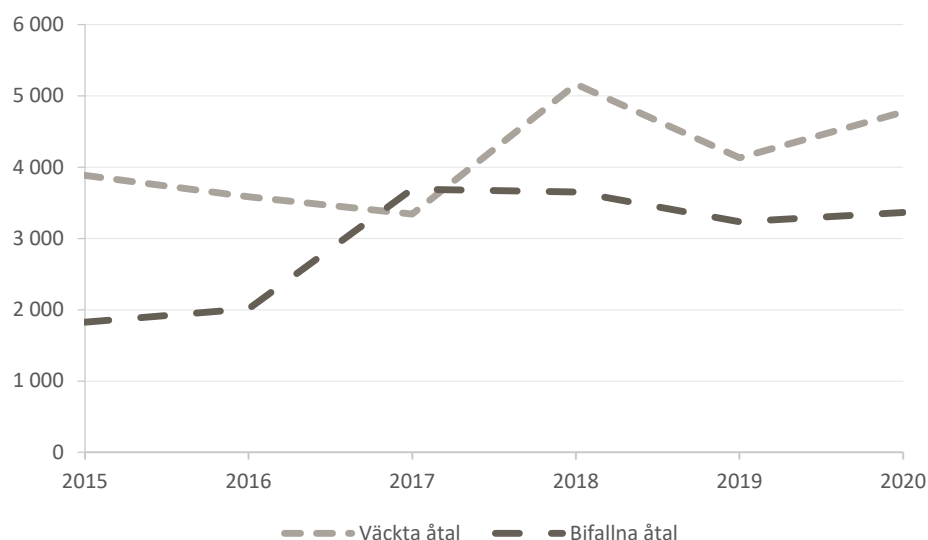
Även för ofredande förtydligades och utvidgades straffbestämmelserna 2018, vilket möjligtvis skulle kunna förklara ökningen av väckta åtal.

Sexualbrott

Antalet väckta åtal minskade fram till 2017, men ökade därefter, med viss årlig variation. Antalet bifallna åtal ökade däremot kraftigt 2017, och låg därefter kvar på denna högre nivå. Fällandegraden ökade under hela den undersökta perioden, från 47 procent 2015 till 70 procent 2020. Den var särskilt hög 2017, då den låg på 110 procent, vilket dock förklaras av ett enda ärende som innehöll ett stort antal sexualbrott.

Vid sexualbrott är det få brottsmisstankar som rör kvinnor (i genomsnitt 50 brottsmisstankar per år) vilket innebär att det inte är lämpligt att indela resultaten efter kön. Eftersom en överväldigande majoritet av fallen rör män, styrs utvecklingen totalt sett i själva verket av utvecklingen bland män.

Figur 10. Antalet väckta åtal jämfört med antalet bifallna åtal för sexualbrott, åren 2015–2020.

År 2018 förändrades sexualbrottslagstiftningen genom att ett särskilt oaktsamhetsansvar infördes för vissa sexualbrott, och att gränsen för vad som är en straffbar gärning numera går vid samtycke. Därtill stärktes det straffrättsliga skyddet vid sexualbrott mot barn (BrB kap. 6).

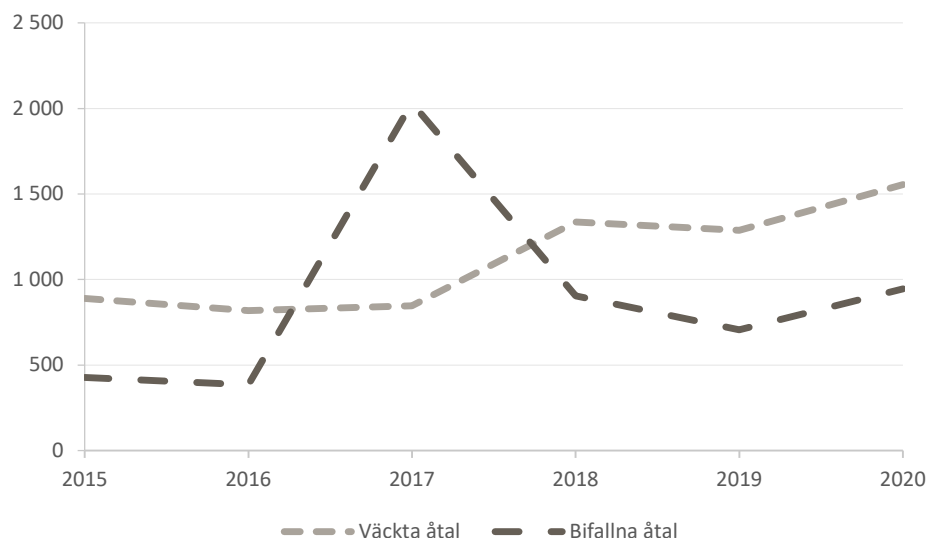
Våldtäkt

Vad gäller fällandegraden för våldtäkt¹² följer den i stort sett samma utveckling som brottskategorin sexualbrott i stort, men på något lägre nivåer. Mellan 2015 och 2020 ökade andelen bifallna åtal från 48 till 61 procent. Antalet bifallna åtal 2017 gav ett stort utslag på fällandegraden det året, vilket dock förklaras av det stora ärende som redan nämnts i avsnittet om kategorin sexualbrott som helhet.

Från 2018 ökade både antalet väckta och antalet bifallna åtal. Även fällandegraden ökade, vilket sannolikt berodde på den samtyckslagstiftning som trädde i kraft 2018.

¹² Med *våldtäkt* avses här även våldtäkt mot barn och oaktsam våldtäkt.

Figur 11. Antalet väckta åtal jämfört med antalet bifallna åtal för våldtäkt, åren 2015–2020.

Sexuellt ofredande

Utvecklingen för sexuellt ofredande följer utvecklingen för kategorin sexualbrott i stort, och även om antalet väckta åtal har varierat årligen har fällandegraden ökat under hela den undersökta perioden.

Fram till 2018 ökade både antalet väckta och antalet bifallna åtal, samtidigt som skillnaden mellan dem minskade, vilket innebär att fällandegraden ökade. Från 2018 minskade antalet bifallna åtal, vilket påverkade fällandegraden negativt, men såväl antalet som andelen bifallna åtal låg därefter ändå på en högre nivå än åren 2015–2017.

Figur 12. Antalet väckta åtal jämfört med antalet bifallna åtal för sexuellt ofredande, åren 2015–2020.

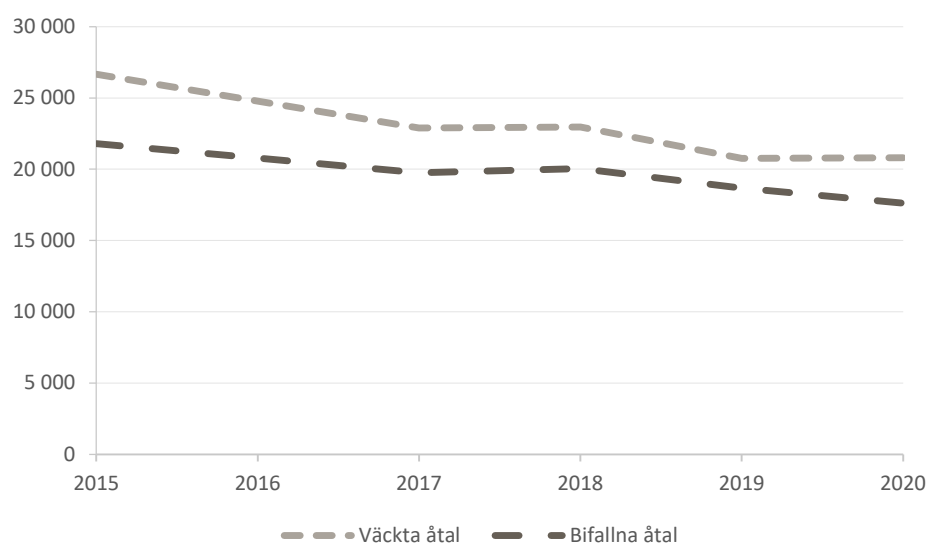
Sett till antalet väckta åtal är sexuellt ofredande en liten brottstyp, och även små förändringar kan därmed resultera i stora årliga variationer.

Stöld- och tillgreppsbrott

Vad gäller stöld- och tillgreppsbrott minskade både antalet väckta åtal och antalet bifallna åtal under 2015–2019, men då antalet bifallna åtal sjönk mer än antalet väckta åtal ökade fällandegraden (från 82 till 90 procent) fram till 2019, men i likhet med utvecklingen för flera andra brottskategorier sjönk den 2020 (till 85 procent).

Att andelen bifallna åtal låg på en relativt hög nivå under perioden som helhet förklaras av att vissa stöld- och tillgreppsbrott (exempelvis butiksstölder) upptäcks direkt, och att det då oftare finns bevisning i form av hittat stöldgods eller säkrade spår.

Figur 13. Antalet väckta åtal jämfört med antalet bifallna åtal för stöld- och tillgreppsbrott, åren 2015–2020.

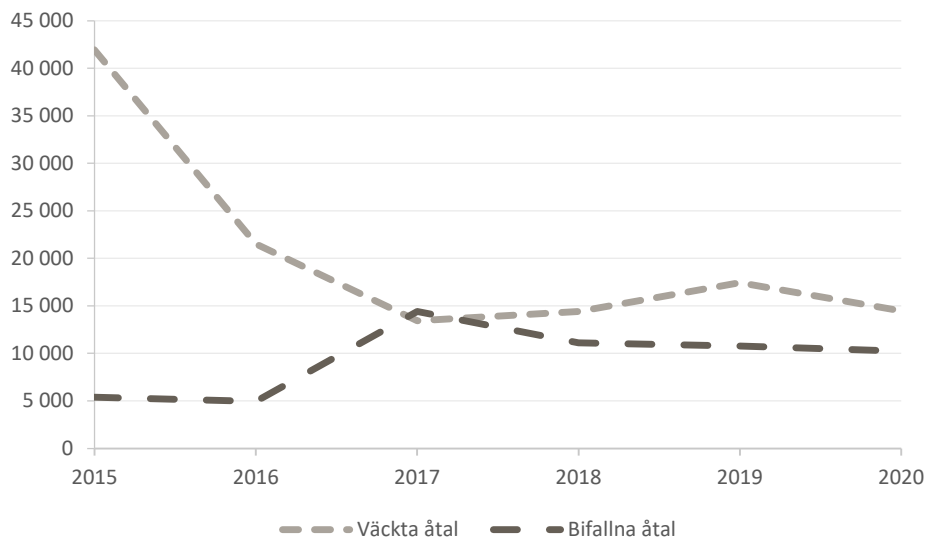

Det minskade antalet väckta respektive bifallna åtal gällde bägge könen fram till 2017, men därefter dämpades denna utveckling för flickor/kvinnor (se tabell 7 i bilagan).

Bedrägeri

Under perioden 2015–2020 minskade antalet väckta åtal gällande bedrägeri, medan antalet bifallna åtal ökade, vilket innebär att fällandegraden ökade från låga 13 procent 2015 till hela 71 procent 2020.

Figur 14. Antalet väckta åtal jämfört med antalet bifallna åtal för bedrägeri, åren 2015–2020.

Det förekommer många olika typer av bedrägerier, såsom annons-, kredit- eller romansbedrägerier, där bevisningen ofta är av digital karaktär. Det är också vanligt att en gärningsperson begår många brott, genom ett upplägg som riktar sig till flera personer samtidigt, som till exempel blufffakturor.

Vissa av dessa ärenden kan innehålla ett stort antal brott, vilket gör att brottskategorins utveckling över tid präglas av årliga variationer. Det stora antalet väckta åtal 2015 och det stora antalet bifallna åtal 2017 är exempel på det.

För kvinnor kännetecknas utvecklingen av större årliga variationer, eftersom antalet kvinnor är betydligt mindre än antalet män, vilket medför att även små förändringar i antal kan ge relativt stora förändringar i andel (se tabell 8 i bilagan).

Att antalet bifallna åtal fördubblats – från omkring 5 000 till 10 000 under perioden – förklaras sannolikt främst av ett förändrat arbete mot bedrägerier. Bland annat inrättades Nationellt bedrägericenter (NBC) 2014, och möjligheterna har ökat att exempelvis säkra digital bevisning, genom ett utvecklat arbete med it-forensik inom Polismyndigheten.

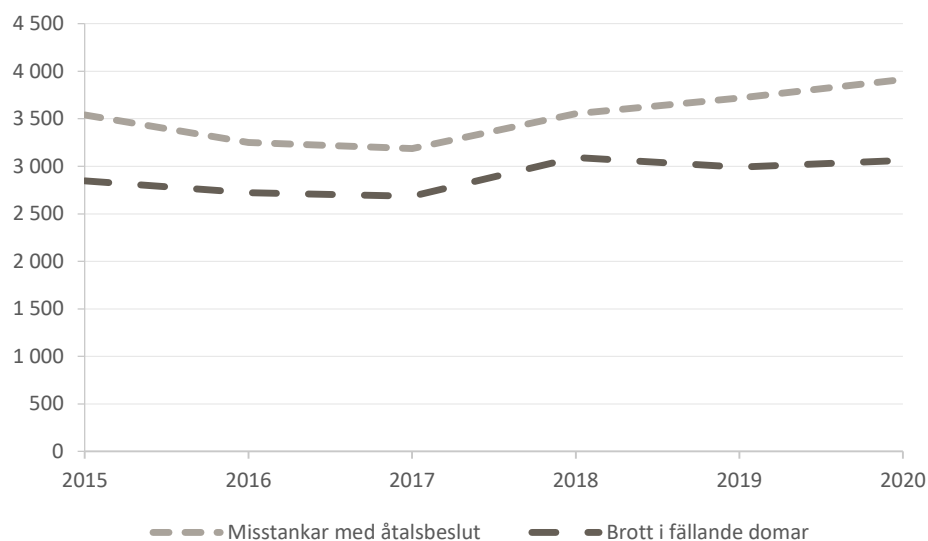
Skadegörelse

Både antalet väckta och antalet bifallna åtal för skadegörelse ökade mellan 2015 och 2020. Andelen bifallna åtal varierade mellan 78 och 84 procent fram till och med 2017, men minskade från 2018.

Skadegörelse är vanligt, men inte helt enkla att utreda, vilket gör att personuppleringen för skadegörelse är låg. Klotter är den vanligaste formen av skadegörelse. I de fall skadegörelsebrott leder till att åtal väcks,

finns oftast bevisning i form av säkrade spår och kanske vittnesuppgifter, vilket förklarar den höga andelen bifallna åtal.

Figur 15. Antalet väckta åtal jämfört med antalet bifallna åtal för skadegörelse, åren 2015–2020.

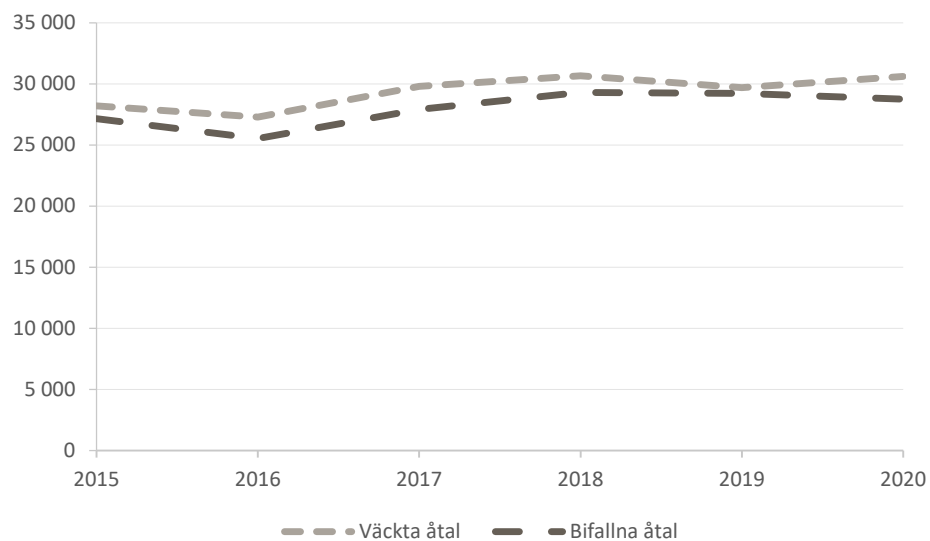

Redovisningen görs här inte efter kön, eftersom det årligen var mindre än 500 väckta åtal som rörde kvinnor.

Trafikbrott

Under perioden har både antalet väckta och antalet bifallna åtal ökat, andelen bifallna åtal har varierat mellan 94 och 98 procent. Trafikbrott kännetecknas av att de oftast klaras upp på plats och att bevisläget är tydligt (t.ex. fartkameror) vilket förklarar den höga fällandegraden, som är stabil över tid.

Figur 16. Antalet väckta åtal jämfört med antalet bifallna åtal för trafikbrott, åren 2015–2020.

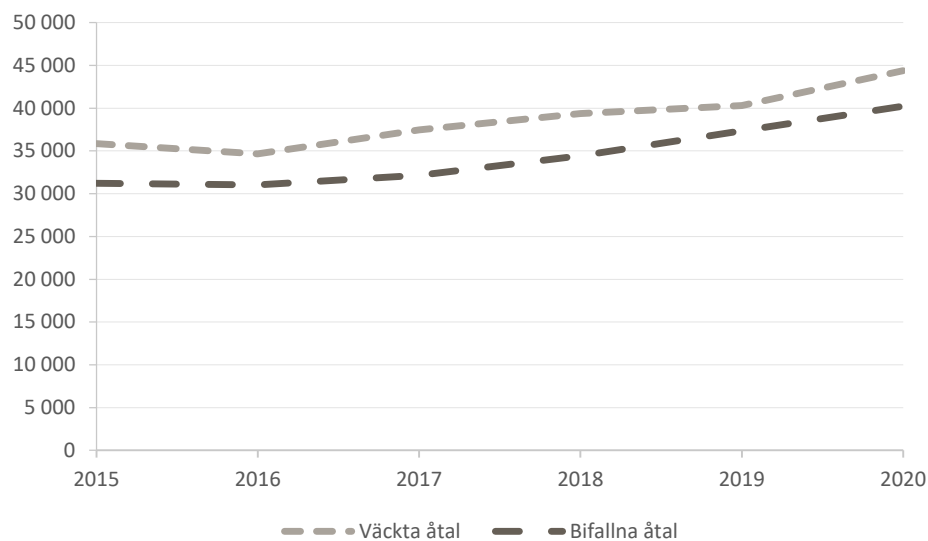
Årliga variationer förklaras närmast av polisens spanings- och ingripandeverksamhet (se statistik över polisanmälda brott). Utvecklingen ser likartad ut för kvinnor respektive för män (se tabell 10 i bilagan).

Narkotikabrott

Både antalet väckta och antalet bifallna åtal ökade från 2016. Andelen bifallna åtal låg under perioden som helhet på omkring 90 procent, vilket förklaras av att narkotikabrott, liksom trafikbrott, är en brottstyp som kännetecknas av att många brott klaras upp i nära anslutning till brottstillfället (via exempelvis polisiära ingripandeinsatser såsom spaning).

Fällandegradens utveckling är i princip densamma för kvinnor respektive för män (se tabell 11 i bilagan).

Figur 17. Antalet väckta åtal jämfört med antalet bifallna åtal för narkotikabrott, åren 2015–2020.

Precis som för trafikbrott förklaras årliga variationer närmast av polisens spanings- och ingripandeverksamhet (se statistik över polisanmälda brott).

Regionala resultat

Sett till samtliga brott finns vissa regionala skillnader, men utan något tydligt mönster. Fällandegraden var betydligt lägre i tre regioner under 2015 och 2016 (se figur B4 i bilagan), vilket kan ha varit en konsekvens av polisens omorganisation, som kan ha orsakat viss fördröjning i rättsväsendets hantering av vissa brott.

Diskussion

Fällandegraden har ökat

Mellan 2015 och 2020 ökade andelen bifallna åtal, och med andra ord ökade fällandegraden, eftersom skillnaden mellan antalet väckta respektive bifallna åtal minskade (med undantag för 2020, då skillnaden ökade).

Denna utveckling var rakt motsatt den som identifierades mellan åren 2008 och 2014 (Brå 2015a). Antalet bifallna åtal ökade däremot inte, utan det var antalet väckta åtal som minskade. En möjlig förklaring till det skulle kunna vara att åklagare blivit mer restriktiva med att väcka åtal, och att fällandegraden därför ökat. Även förändringar i lagstiftningen och ökad kunskap om bedrägerier kan ha bidragit till utvecklingen. En ytterligare förklaring skulle kunna vara att förändrad brottsstruktur ökat polis och åklagares arbetsbelastning.

Brott mot person skiljer ut sig

Brott mot person uppvisar generellt en lägre andel bifallna åtal än övriga brott i den här analysen, vilket troligtvis beror på att bevisläget generellt sett kan vara sämre i den här typen av mål. Detta gäller särskilt för sexualbrott, som har en betydligt lägre fällandegrad än övriga brottstyper.

Fällandegradens utveckling för brott mot person följer i stort sett den för samtliga brott, men minskningen i antalet väckta åtal mellan 2019 och 2020 är något kraftigare.

Sexualbrott visade på en avvikande utveckling jämfört med utvecklingen för brott mot person överlag. Förutom att fällandegraden var betydligt lägre för sexualbrott än för övriga brottstyper i den här kategorin, ökade både antalet väckta och antalet bifallna åtal, samtidigt som andelen bifallna åtal under perioden ökade. Fällandegraden började öka redan 2017, men eftersom det då rörde sig om en extrem ökning på grund av ett stort ärende, är det först från 2018 som det kan sägas vara ett trendbrott. I rapporten *Den nya samtyckeslagen i praktiken. En uppföljning av 2018 års förändringar av lagreglerna rörande våldtäkt* (Brå 2020) visades att antalet åtal och fällande domar för våldtäkt ökade markant efter lagändringen.¹³ Däremot var det endast ett litet antal åtal som gällde det nya brottet oaktsam våldtäkt. Denna kortanalys bekräftar dessa resultat och visar att den positiva utvecklingen fortsatt.

Övriga brottskategorier har generellt en högre andel bifallna åtal än brott mot person. Utvecklingen ser därför likartad ut över tid, med en hög

¹³ Enligt rapporten ökade fällandegraden i våldtäktsmål med 70 procent för undersökningsåret 2019.

fällandegrad på 80–90 procent, förutom när det gäller bedrägerier, där andelen bifallna åtal ökat under hela den undersökta perioden – från en betydligt lägre nivå. Jämfört med de övriga brotten i den här analysen var fällandegraden för bedrägerier förvisso lägre, men ökade under hela perioden. De väckta åtalen låg på en betydligt högre nivå under åren 2012–2015 (se kortanalys 2015/10) men var sedan tillbaka på ungefär samma nivå som 2007. Antalet bifallna åtal 2020 hade däremot mer än fördubblats jämfört med 2007, en ökning som startade 2016. Att andelen bifallna åtal ökat beror sannolikt på att polis och åklagare utvecklat sitt arbete med att säkra bevisning, och att kunskapen om bedrägerier ökat.

Anledningen till den höga andelen bifallna åtal för vissa brottskategorier är ofta ett relativt gott bevisläge, tack vare exempelvis säkrade it-spår, upphittat stöldgods, trafikkontroller eller narkotikaspaning. För brottskategorin brott mot person kan bevisläget vara svårare, på grund av att det oftare rör sig om händelser som kännetecknas av att ”ord står mot ord” och att det saknas vittnesuppgifter, som vid exempelvis sexualbrott. Även vissa typer av bedrägerier kan vara svåra att utreda, bland annat på grund av att de kan bestå av stora ärenden, där ett flertal målsägare har blivit utsatta för samma brottsupplägg.

Inga könsskillnader sett till utveckling över tid

Det har inte varit möjligt att dela upp alla resultat efter kön, men män står för en överväldigande majoritet av fallen, och utvecklingen styrs i själva verket av utvecklingen bland män.

I de fall där resultaten kunnat delas upp efter gärningspersonens kön, visar analysen generellt sett inte några skillnader i utvecklingen mellan kvinnor och män. Bland kvinnorna kännetecknas utvecklingen dock av större årliga variationer, eftersom antalet kvinnor är betydligt mindre än antalet män, vilket medför att även små förändringar i antal kan ge relativt stora förändringar i andel.

Även om analysen på det stora hela inte påvisar några skillnader som direkt kan kopplas till kön, i resultaten för kvinnor respektive för män, är andelen bifallna åtal som rör misshandel genomgående något större för kvinnor (74 procent) än för män (71 procent).

Även i åldern 15–20 år finns en viss skillnad mellan flickor/kvinnor och pojkar/män (och denna skillnad är större än i gruppen 21 år och äldre). Antalet väckta åtal är för lågt för en säker analys, men underlaget indikerar att flickorna/kvinnorna genomgående har en högre fällandegrad än pojkar/män i motsvarande ålder. Skillnaden är sannolikt kopplad till någon av den här studiens begränsningar, exempelvis omständigheter vid brottet som inte går att undersöka i en sådan här analys. I rapporten *Enhetlighet och relevanta hänsyn i dömandet av brottmål* (Brå 2021:16) framkom exempelvis att den misstänktes kön, tidigare belastning och eventuellt

missbruk fick betydelse när strafflängden skulle bedömas. När det gäller de skillnader som här noterats för misshandel i denna kortanalys, kan dessa faktorer eventuellt även visa sig ha betydelse redan innan åtal väcks – exempelvis genom att åklagare väcker åtal i färre, men mer säkra, ärenden när brottsmisstankarna gäller kvinnor. Den här analysen har inte sökt efter orsaker till detta, men det skulle vara intressant att undersöka vilka faktorer som ligger bakom för skillnaden. En fördjupad studie av flera faktorer skulle behövas för att belysa detta.

Vad gäller samtliga väckta och bifallna åtal överlag, framträder inte något tydligt mönster över regionala variationer, vilket tyder på ett enhetligt nationellt dömande mellan domstolarna. Möjligtvis kan Polismyndighetens omorganisation ha orsakat viss fördröjning i rättsväsendets hantering av vissa brott.

Referenser

Brottsförebyggande rådet, Brå (2015a). *Olaga förföljelse: Tillämpningen av den nya straffbestämmelsen*. Rapport 2015:2. Stockholm:

Brottsförebyggande rådet.

Brottsförebyggande rådet, Brå (2015b). *Utvecklingen av personuppklarade misstankar och bifallna åtal 2004–2014*. Kortanalys 10/2015. Stockholm:

Brottsförebyggande rådet.

Brottsförebyggande rådet, Brå (2018). *Personuppklarings i relation till förändrad brottsstruktur*. Kortanalys 1/2018. Stockholm:

Brottsförebyggande rådet.

Brottsförebyggande rådet, Brå (2019). *Grov kvinnofridskränkning. Brottsens hantering och utveckling i rättskedjan 1998–2017*. Rapport 2019:8.

Stockholm: Brottsförebyggande rådet.

Brottsförebyggande rådet, Brå (2019). *Våldtäkt från anmälan till dom. En studie av rättsväsendets arbete med våldtäktsärenden*. Rapport 2019:9.

Stockholm: Brottsförebyggande rådet.

Brottsförebyggande rådet, Brå (2020). *Den nya samtyckeslagen i praktiken. En uppföljning av 2018 års förändringar av lagreglerna rörande våldtäkt*.

Rapport 2020:6. Stockholm: Brottsförebyggande rådet.

Brottsförebyggande rådet, Brå (2021). *Handlagda brottsmisstankar 2020. Slutlig statistik*. Stockholm: Brottsförebyggande rådet.

Brottsförebyggande rådet, Brå (2021). *Personer lagförda för brott 2020. Slutlig statistik*. Stockholm: Brottsförebyggande rådet.

Brottsförebyggande rådet, Brå (2021). *Enhetlighet och relevanta hänsyn i dömande brottmål*. Rapport 2021:16. Stockholm: Brottsförebyggande rådet.

Diesen, C. (2015). *Bevisprövning i brottmål*. Andra upplagan. Stockholm: Norstedts Juridik.

Elektroniska källor:

Dagens Nyheter (2020a). <https://www.dn.se/debatt/repliker/de-allra-flest-atal-leder-till-fallande-dom/>

Dagens nyheter (2020)b. <https://www.dn.se/debatt/det-verkliga-problemet-ar-aklagare-som-loper-amok/>

Göteborgsposten (2020). <https://www.gp.se/debatt/%C3%A4ngsliga-domstolar-sp%C3%A4r-p%C3%A5-skjutningar-bland-g%C3%A4ngkriminella-1.17854182>

Sveriges Radio (2020). <https://sverigesradio.se/artikel/7507297>

Bilagor

Bilaga 1.

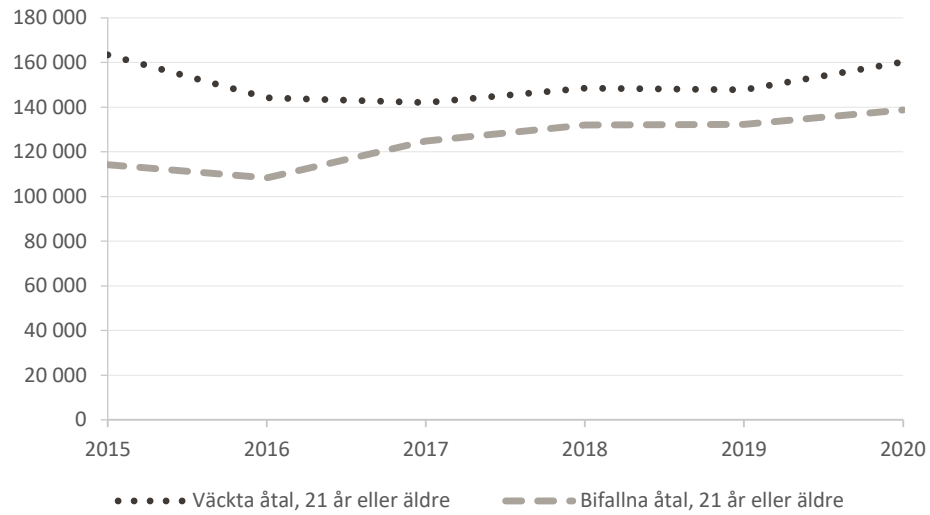
Tabell 1. Antalet samtliga väckta åtal och bifallna åtal, åren 2015–2020.

	Samtliga väckta åtal			Samtliga bifallna åtal i tingsrätt		
	<i>Totalt</i>	<i>Kvinnor</i>	<i>Män</i>	<i>Totalt</i>	<i>Kvinnor</i>	<i>Män</i>
2015	194 910	26 168	168 737	133 266	18 229	115 037
2016	170 571	28 048	142 516	127 234	17 121	110 113
2017	169 986	25 329	144 656	144 696	21 607	123 089
2018	179 842	26 987	152 851	153 271	23 876	129 395
2019	177 882	29 373	148 508	154 620	22 376	132 244
2020	191 082	33 317	157 764	161 726	26 025	135 701

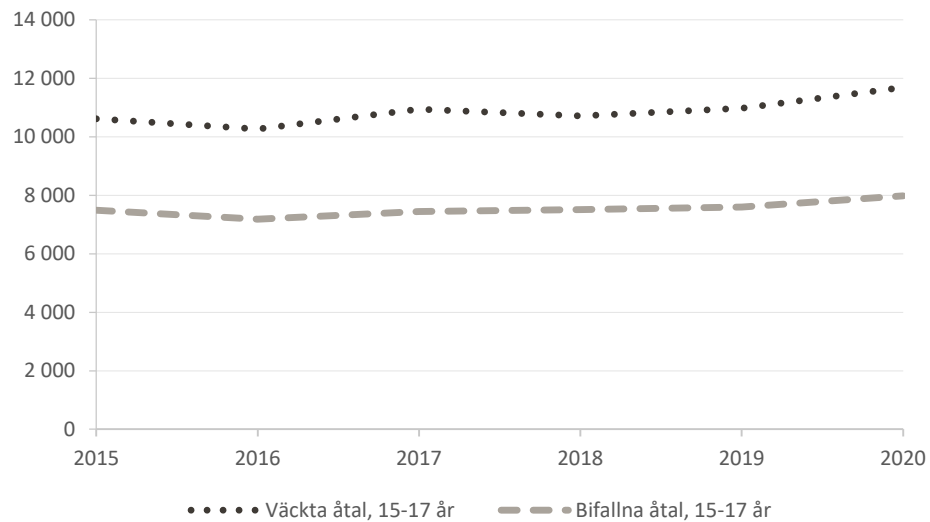
Tabell 2. Antalet väckta åtal jämfört med antalet bifallna åtal, efter brottskategori och kön, 2015–2020.

	Väckta åtal			Bifallna åtal		
	<i>Samtliga</i>	<i>Kvinnor</i>	<i>Män</i>	<i>Samtliga</i>	<i>Kvinnor</i>	<i>Män</i>
Brott mot liv och hälsa	65 627	8 702	56 924	52 621	6 929	45 692
Brott mot frihet och frid	60 778	9 954	50 824	45 023	6 273	38 750
Sexualbrott	24 883	307	24 576	17 788	235	17 553
Tillgreppsbrott	138 830	32 125	107 080	118 663	28 327	90 336
Bedrägeri	123 166	22 358	100 807	56 878	13 470	43 408
Skadegörelse	21 162	1 915	19 247	17 404	1 493	15 911
Trafikbrott	176 280	17 126	159 154	167 874	16 344	151 530
Narkotikabrott	232 056	26 198	205 858	206 436	23 001	183 435

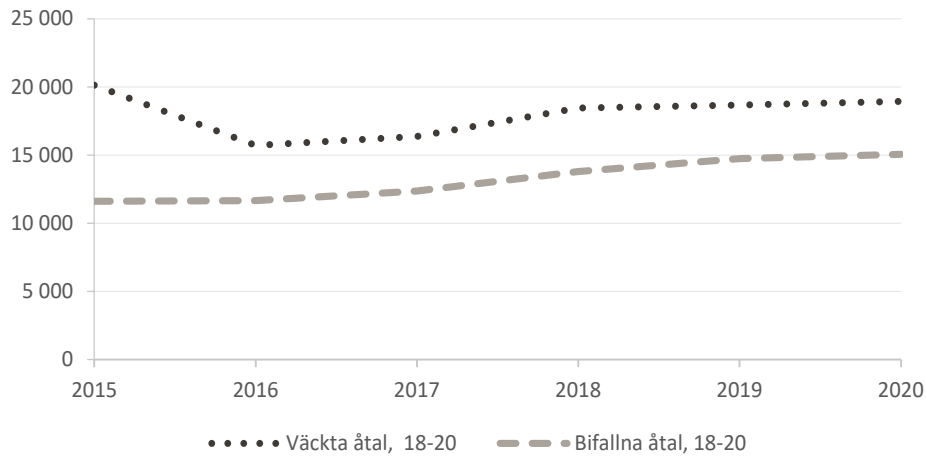
Figur B1. Antalet samtliga väckta åtal och bifallna åtal för ungdomar 15–17 år, åren 2015–2020.

Figur B2. Antalet samtliga väckta åtal och bifallna åtal för personer 18–20 år, åren 2015–2020.

Figur B3. Antalet samtliga väckta åtal och bifallna åtal för personer 21 år eller äldre, åren 2015–2020.

Tabell 3. Antalet väckta åtal och bifallna åtal för brott mot person, åren 2015–2020.

	Samtliga väckta åtal			Samtliga bifallna åtal i tingsrätt		
	<i>Totalt</i>	<i>Kvinnor</i>	<i>Män</i>	<i>Totalt</i>	<i>Kvinnor</i>	<i>Män</i>
2015	26 537	3 772	22 764	18 782	2 145	16 637
2016	23 945	2 824	21 121	17 731	2 098	15 633
2017	24 430	3 008	21 422	19 657	2 200	17 457
2018	25 041	2 789	22 252	20 570	2 362	18 208
2019	24 786	3 484	21 302	19 488	2 491	16 997
2020	27 776	3 391	24 385	20 206	2 441	17 765

Tabell 4. Antalet väckta åtal och bifallna åtal för brott mot liv och hälsa, åren 2015–2020.

	Väckta åtal			Bifallna åtal i tingsrätt		
	<i>Totalt</i>	<i>Kvinnor</i>	<i>Män</i>	<i>Totalt</i>	<i>Kvinnor</i>	<i>Män</i>
2015	11 687	1 559	10 127	9 763	1 259	8 504
2016	10 883	1 464	9 419	8 936	1 246	7 690
2017	10 850	1 269	9 581	8 614	1 058	7 556
2018	10 383	1 338	9 045	8 525	1 080	7 445
2019	10 343	1 464	8 879	8 361	1 134	7 227
2020	11 481	1 608	9 873	8 422	1 152	7 270

Tabell 5. Antalet väckta åtal och bifallna åtal för misshandel, åren 2015–2020.

	Väckta åtal					Bifallna åtal i tingsrätt				
	<i>Totalt</i>	<i>Flickor/ kvinnor 15–20 år</i>	<i>Kvinnor 21 år och äldre</i>	<i>Pojkar/män 15–20 år</i>	<i>Män 21 år och äldre</i>	<i>Totalt</i>	<i>Flickor/ kvinnor 15–20 år</i>	<i>Kvinnor 21 år och äldre</i>	<i>Pojkar/män 15–20 år</i>	<i>Män 21 år och äldre</i>
2015	11 198	392	1 121	2 305	7 380	8 469	305	841	1 569	5 754
2016	10 271	400	975	2 203	6 693	7 671	315	816	1 417	5 123
2017	10 298	336	873	2 387	6 702	7 244	265	650	1 379	4 950
2018	9 793	335	941	2 056	6 461	7 114	270	663	1 303	4 878
2019	9 681	403	997	1 959	6 322	6 962	288	681	1 284	4 709
2020	10 720	443	1 075	2 069	7 133	6 984	329	670	1 330	4 655

Tabell 6. Antalet väckta åtal och bifallna åtal för brott mot frihet och frid, åren 2015–2020.

	Väckta åtal			Bifallna åtal i tingsrätt		
	<i>Totalt</i>	<i>Kvinnor</i>	<i>Män</i>	<i>Totalt</i>	<i>Kvinnor</i>	<i>Män</i>
2015	10 790	2 136	8 654	7 025	825	6 200
2016	9 271	1 291	7 980	6 615	796	5 819
2017	9 954	1 654	8 300	7 177	1 095	6 082
2018	9 313	1 337	7 976	8 241	1 200	7 041
2019	10 113	1 875	8 238	7 710	1 170	6 540
2020	11 337	1 661	9 676	8 255	1 187	7 068

Tabell 7. Antalet väckta åtal och bifallna åtal för stöld- och tillgreppsbrott, åren 2015–2020.

	Väckta åtal			Bifallna åtal i tingsrätt		
	<i>Totalt</i>	<i>Kvinnor</i>	<i>Män</i>	<i>Totalt</i>	<i>Kvinnor</i>	<i>Män</i>
2015	26 657	6 227	20 430	21 797	5 359	16 438
2016	24 782	5 777	19 004	20 773	4 991	15 782
2017	22 886	5 032	17 854	19 758	4 590	15 168
2018	22 948	5 069	17 879	20 046	4 626	15 420
2019	20 755	4 869	16 262	18 676	4 351	14 325
2020	20 802	5 151	15 651	17 613	4 410	13 203

Tabell 8. Antalet väckta åtal och bifallna åtal för bedrägeri, åren 2015–2020.

	Väckta åtal			Bifallna åtal i tingsrätt		
	<i>Totalt</i>	<i>Kvinnor</i>	<i>Män</i>	<i>Totalt</i>	<i>Kvinnor</i>	<i>Män</i>
2015	41 923	3 696	38 227	5 404	1 006	4 398
2016	21 510	6 040	15 470	4 961	907	4 054
2017	13 426	2 346	11 080	14 403	4 539	9 864
2018	14 405	3 066	11 338	11 125	2 405	8 720
2019	17 437	4 326	13 111	10 759	2 371	8 388
2020	14 465	2 884	11 581	10 226	2 242	7 984

Tabell 9. Väckta åtal och bifallna åtal för skadegörelse, åren 2015–2020.

	Väckta åtal			Bifallna åtal i tingsrätt		
	<i>Totalt</i>	<i>Kvinnor</i>	<i>Män</i>	<i>Totalt</i>	<i>Kvinnor</i>	<i>Män</i>
2015	3 540	306	3 234	2 847	267	2 580
2016	3 250	260	2 990	2 722	227	2 495
2017	3 187	236	2 951	2 686	205	2 481
2018	3 555	302	3 253	3 094	237	2 857
2019	3 717	349	3 368	2 992	240	2 752
2020	3 913	462	3 451	3 063	317	2 746

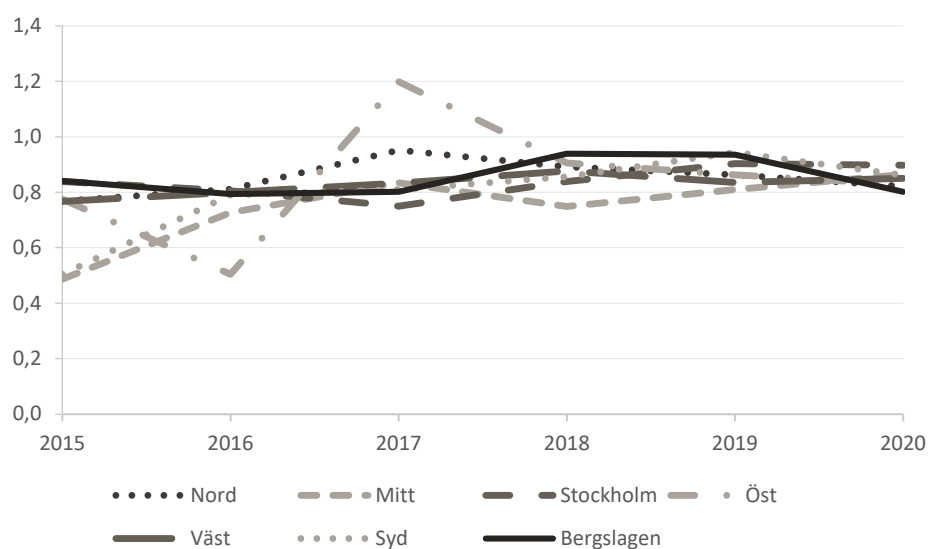
Tabell 10. Antalet väckta åtal och bifallna åtal för trafikbrott, åren 2015–2020.

	Väckta åtal			Bifallna åtal i tingsrätt		
	<i>Totalt</i>	<i>Kvinnor</i>	<i>Män</i>	<i>Totalt</i>	<i>Kvinnor</i>	<i>Män</i>
2015	28 206	2 712	25 494	27 156	2 620	24 536
2016	27 283	2 603	24 680	25 529	2 538	22 991
2017	29 807	2 816	26 991	27 921	2 664	25 257
2018	30 662	3 023	27 639	29 312	2 899	26 413
2019	29 704	2 815	26 889	29 213	2 793	26 420
2020	30 618	3 157	27 461	28 743	2 830	25 913

Tabell 11. Antalet väckta åtal och bifallna åtal för narkotikabrott, åren 2015–2020.

	Väckta åtal			Bifallna åtal i tingsrätt		
	<i>Totalt</i>	<i>Kvinnor</i>	<i>Män</i>	<i>Totalt</i>	<i>Kvinnor</i>	<i>Män</i>
2015	35 853	4 003	31 850	31 214	3 526	27 688
2016	34 643	3 692	30 951	31 050	3 344	27 706
2017	37 475	3 935	33 540	32 162	3 299	28 863
2018	39 386	4 346	35 040	34 451	3 870	30 581
2019	40 309	4 599	35 710	37 344	4 152	33 192
2020	44 390	5 623	38 767	40 215	4 810	35 405

Figur B4. Antalet väckta åtal jämfört med antalet bifallna åtal i respektive region 2015–2020.

Brå – kunskapscentrum för rättsväsendet

Myndigheten Brå verkar för att brottsligheten minskar och tryggheten ökar i samhället. Det gör vi genom att ta fram fakta och sprida kunskap om brottslighet, brottsbekämpning och brottsförebyggande arbete, till i första hand regeringen och myndigheter inom rättsväsendet.

Vid citat eller användande av tabeller, figurer och diagram ska källan Brå anges. För att återge bilder, fotografier och illustrationer krävs upphovspersonens tillstånd.

Publikationen finns som pdf på www.bra.se. På begäran kan Brå ta fram ett alternativt format. Frågor om alternativa format skickas till tillgangligt@bra.se

Brottsförebyggande rådet/National Council for Crime Prevention

Box 1386/Tegnérgatan 23, SE-111 93 STOCKHOLM

Tel +46 (0) 8 527 58 400, info@bra.se, www.bra.se

urn:nbn:se:bra-1067